

Georges Rodenbach:
Les Vierges című kötetének címlapja

3. ▶ RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927)

**Georges Rodenbach: Les Vierges című kötet
Rippl-Rónai József négy litografált illusztrációjával, 1895**

A kötetben szereplő litográfiák méretei (balról jobbra):
16,5x17 cm, 23x17 cm, 21x17 cm, 22x17 cm

Kezdő ár: 550 000 Ft / 1 774 EUR
Becsérték: 2 000 000 – 3 000 000 Ft
Estimated value: 6 452 – 9 677 EUR

KIÁLLÍTVA:

- ▶ Exposition Internationale du Livre Moderne. Salon de l'Art Nouveau, Párizs, 1895. december - 1896. január, katalógus: 268.
- ▶ Tavaszi Kiállítás. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1898.
- ▶ Második Vízfestmény-, Rajz és Metszetkiállítás. Nemzeti Szalon, Budapest, 1904. katalógus: 128.
- ▶ Rippl-Rónai József retrospektív kiállítása 1888-1911. Művészház, 1911. március, katalógus: IV/15, 20
- ▶ A XIX. és XX. század magyar grafikája. Szépművészeti Múzeum, 1924. június, katalógus: 102-103, 105-106.
- ▶ Rippl-Rónai József emlékkiállítás. Ernst Múzeum, Budapest, 1937. katalógus: 175
- ▶ Három nagy mester rajzai (Rippl-Rónai József, Ferenczy Károly, Kernstok Károly). Tamás Galéria, Budapest, 1941. katalógus: 12-13.
- ▶ Rippl-Rónai József emlékkiállítás. Nemzeti Szalon, Budapest, 1947. katalógus: 105.

A KÖNYV SZÜLETÉSÉNEK TÖRTÉNETE

1895 karácsonyán nyílt meg Párizsban Sigfried Bing új modern művészeti galériája, a Salon de l'Art Nouveau, mely alkalmából Bing két könyv kiadását határozta el. A két könyv különlegessége leginkább abban állt, hogy a történet szolgált illusztrációként a kötetben megjelent képekhez, és nem fordítva, ahogy az megszokott. A Bing által felkért két művész Rippl-Rónai József és Rippl-Rónai párizsi jó barátja, James Pitcairn-Knowles volt, az ő rajzaik nyújtotta élményekből kiindulva írta meg történeteit Georges Rodenbach belga költő. Rippl-Rónai számára a feladat olyannyira fontos volt, hogy családi levelezésében többször is említi a könyvritkaságot. Rippl-Rónai négy litográfiát tervezett a *Les Vierges* (A szűzek) címen megjelent kötethez, Knowles pedig a másik kötet fametszeteit készítette el, mely *Les Tombeaux* (A sírok) címen jelent meg. „A skóte szomorú, az enyém víg; ő a halálra emlékeztet, én pedig az élet iránt nyújtok kedvet; az enyém a nyár, az övé a tél; az én könyvem a világosság, fiatalság, a nap ragyogása és a szép természet bearanyozása, fiatal leánykák habozása az életük küszöbén...” (Levél Ödönhöz, közölve Bernáth, 107. oldal). A könyv 200 példányban jelent meg. A két kötetet többek között a borító is összekapcsolta, melyet Rippl-Rónai tervezett: mindkettőn egy-egy virágot tartó női kéz – az egyik a jobb, a másikon a bal – látható. Érdekesképp megemlíthető, hogy a kéz a Rippl-Rónai festette Rózsát tartó nő kezének mása. A könyv az 1890-es évek második felében nagy sikerrel szerepelt a párizsi és brüsszeli könyvművészeti kiállításokon, itthon először az Iparművészeti Múzeum 1898-as tavaszi tárlatán mutatták be.

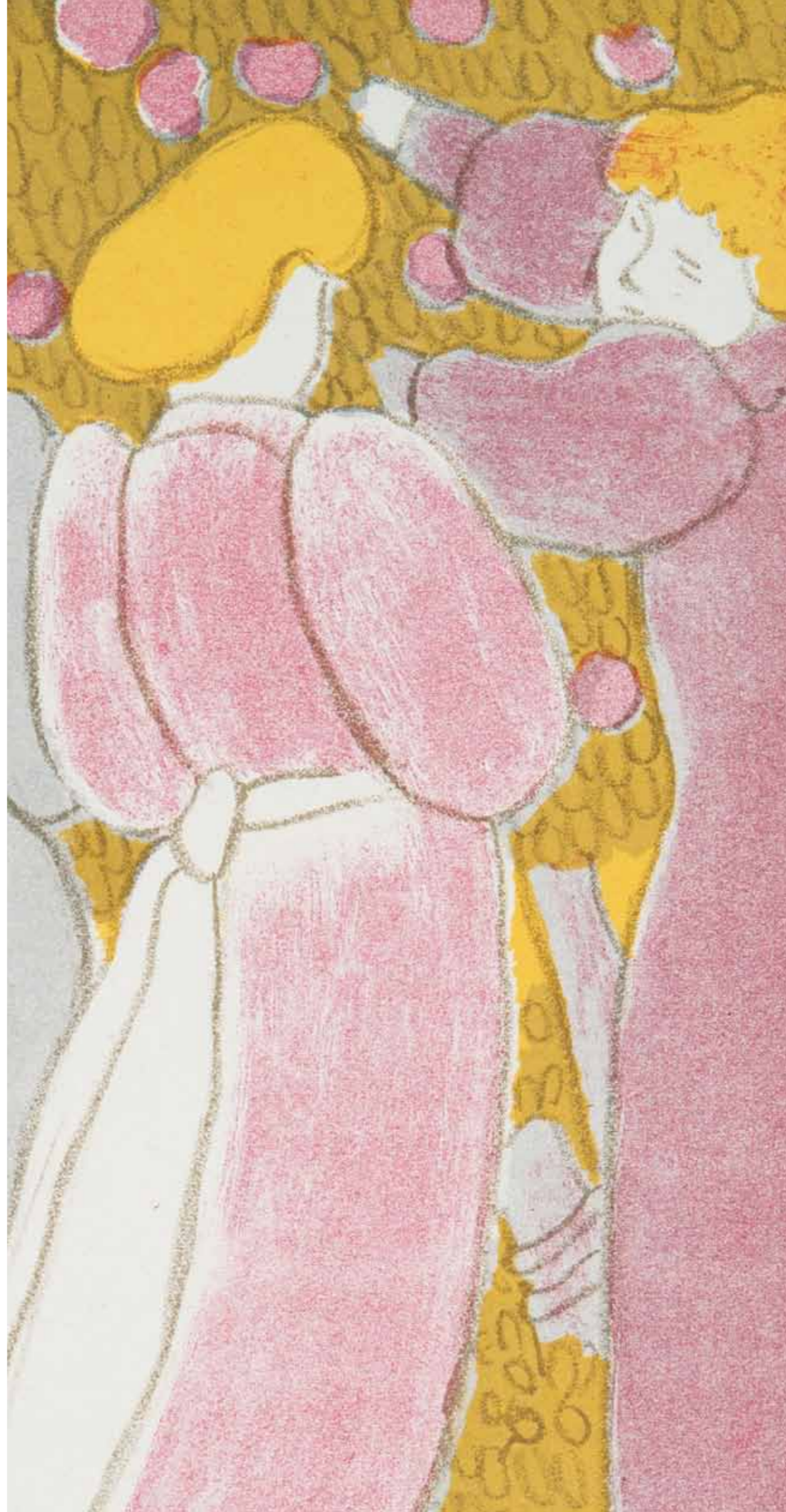
1. Pierre Bonnard: Ősz, 1912
Puskin Múzeum, Moszkva

2. Pierre Bonnard: Kora tavasz, 1912
Puskin Múzeum, Moszkva

SZECESSZIÓ ÉS SZIMBOLIZMUS

„... Ez a könyv az első igazi modern könyv, ahol a szöveg, a betű, a rajz, mind egy nagy harmónia.” (Lázár Béla: Látogatás a műteremben. *Modern Művészet*, 1906. 4. szám, 202. közölve: Bernáth, 107. oldal). A *Les Vierges* igazi szecessziós alkotás, melyben megvalósul a szecesszió ösztönző törekvése. A szöveg és kép egyenrangú súllyal szerepel a kötetben, valamint a rajzok stílusa és témája is egyértelműen a szecesszióra jellemző. A XIX. század végén Európában japán hatásra megjelenő síkszerű ábrázolásmód, a kalligrafikus vonalkultusz, a kontúrok erőteljes megfogalmazása, a színek finom harmóniája, csupán egy-két színárnyalat használata jellemzik Rippl-Rónai e négy litográfiáját. A rajzok témája a női szépség dicsérete, a nő és a természet, a növényi ornamentika

3. Rippl-Rónai József: Virágcsendélet, 1900
Magyar Nemzeti Galéria

4. Rippl-Rónai József: Bretagne-i népünnep, 1886
magántulajdon

5. James Pitcairn-Knowles: A fürdő, 1896
Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár

sok korabeli művön megfigyelhető; maga a műfaj, a litográfia pedig ekkor éli a virágkorát. Rippl-Rónaira az 1890-es években nagy hatást gyakorolnak a Gauguin köré csoportosuló szimbolista-szintetista festők, a Nabi festőcsoport tagjai. A francia szimbolista azon törekvése, hogy az alkotási folyamatba bevonják a nézőt, hogy belső élményeiket impresszíven láttatni tudják, a harmadik dimenzió elhagyásával vált lehetővé – Denis „színnel borított sík-felületként” (Bernáth, 85. oldal) tekinti a képet, mely lehetőséget ad a szabad asszociációra és egyúttal a formai játékokra. Rippl-Rónai e négy rajzán mind a témaválasztásban, mind a formai elemek alkalmazásában jól látszik a Nabik hitvallása. E rajzokhoz több analógiát is találhatunk Maurice Denis vagy Pierre Bonnard művei közül.

A NÉGY RAJZ

Ebben az időszakban Rippl egy-egy jobban sikerült kompozícióját variációként többször is felhasználta alkotásain, olykor különböző műfajokban is. Egy 1894-es szőnyegtervén öt nőalak látható: egy karosszékből és egy állva olvasó, valamint három szüretelő nő, melyeket e négy litográfiáján kisebb csoportokban fogalmazott újra, kiegészítve a kettős kompozíció figuráival. A jelek szerint a mester szívesen játszott a kompozíciós lehetőségekkel, ugyanis az olvasó kalapos nő később egy könyvborítóján szerepel újra, míg a *Négy nő a kertben* című vázlatán a *Les Vierges* kettős kompozíciója jelenik meg – ugyanezen a vázlaton tűnik fel a *Rózsát tartó nő* alakja is. Ezek a rajzok talán az életmű leginkább szimbolista alkotásai: a stilizált nőalakok mindennapi tevékenykedése időtlenséget sugall, a nők szinte maguk is a kert egy-egy növényévé válnak. A női szépség dicsőítése Rippl-Rónai egész életművét végigkísérte.